

Datum: Rijeka, **12.07.2024.**

Kolegij: Fiziologija

Voditelj: Kristina Grabušić

e-mail voditelja: kristina.grabusic@uniri.hr

Katedra: Katedra za temeljne medicinske znanosti

Studij: Prijediplomski sveučilišni studiji - Sestrinstvo izvanredni

Godina studija: 1

Akadska godina: 2024./2025.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Fiziologija je obavezni kolegij na prvoj godini prijediplomskog izvanrednog studija Sestrinstvo od ukupno 3 ECTS boda. Predmet se sluša kao turnus u trajanju od jednoga tjedna, a u akademskoj godini 2024/25. održat će se od 30.09. - 04.10.2024. Nastava se provodi u obliku predavanja, koja će se održavati u prostorijama Fakulteta zdravstvenih studija u Rijeci. Završni ispit se provodi online testom (višestruki odabir).

Ciljevi, zadaci i planirani ishod kolegija:

Upoznati studente s osnovnim životnim funkcijama kako bi stekli bazično znanje za razumijevanje fizioloških mehanizama, koji djeluju na razini cijelog organizma, odnosno pojedinih organskih sustava.

Okvirni sadržaj kolegija:

Stanica, membranski i akcijski potencijali. Osnovne vrste i karakteristike tkiva, funkcijska organizacija ljudskog tijela. Homeostaza i princip regulatornih mehanizama. Pregled funkcija živčanog sustava i osjetnih organa. Krvotok i krvne stanice. Hemostaza i zgrušavanje krvi. Imunološki sustav. Kardiovaskularni sustav, ritmična ekscitacija srca i širenje srčanog impulsa, cirkulacija krvi i regulacija arterijskog tlaka. Tjelesne tekućine i pregled fizioloških funkcija bubrega. Pregled fizioloških funkcija respiracijskog sustava. Probavni sustav i njegove funkcije. Jetra, metabolizam, energetika i regulacija temperature. Endokrini sustav.

Popis obvezne ispitne literature:

1. Guyton A.C. and Hall J.E. Medicinska fiziologija, četrnaesto izdanje, Medicinska naklada, Zagreb, 2022.
2. Svi sadržaji koji nisu obuhvaćeni obaveznom literaturom biti će objavljeni na internetskoj stranici Merlin.

Popis dopunske literature:

Bit će objavljeno naknadno na Merlinu.

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

1. Uvodno predavanje.

Pregled sadržaja i izvođenja predmeta. Organizacija i funkcioniranje stanice. Homeostaza. Osnove o tkivima. Princip kontrolnih mehanizama i pregled glavnih funkcionalnih sustava.

2. Membranski i akcijski potencijali.

Prijenos kroz staničnu membranu. Raspodjela iona između stanične i izvanstanične tekućine. Elektrokemijski gradijent i membranski potencijal. Izotonična, hipertonična i hipotonična otopina. Nastanak i funkcija akcijskog potencijala.

3. Osjetila i živčani sustav I. dio

Opća organizacija središnjeg i perifernog živčanog sustava, građa i funkcije neurona i glija stanica, sinapsa, pregled osjetila i njihova povezanost sa živčanim sustavom, prijenos signala.

4. Živčani sustav II. dio

Uloga leđne moždine, moždanog debla, malog mozga i bazalnih ganglija te motoričke kore u kontroli motorike tj. svjesnih, podsvjesnih i refleksnih pokreta tijela. Utjecaj simpatičkog i parasimpatičkog dijela autonomnog živčanog sustava na rad unutarnjih organa. Cerebrospinalna tekućina.

5. Mišići

Građa i ustroj skeletnog i glatkog mišića, mehanizam mišićne kontrakcije, motorička jedinica; građa i funkciju neuromuskularne spojnice; akcijski potencijal mišića; uloga iona kalcija u kontrakciji mišića.

6. Krv, nastanak i funkcije krvnih stanica

Sastav krvi i plazme. Uloga krvi i krvnih stanica; eritrociti i krvne grupe, hematopoeza. Hemostaza, funkcije trombocita i faktora zgrušavanja, stvaranje i razgradnja krvnog ugruška.

7. Imunološki sustav

Opća podjela imunosti, stanica i limfatičkih organa koji sudjeluju u imunološkoj reakciji. Objasniti nespecifičnu i specifičnu imunost; regulacijske mehanizme.

8. Kardiovaskularni sustav

Građa srčanog mišića, regulacija srčanog rada. Fiziologija cirkulacije; krvne žile i regulacija arterijskog tlaka.

9. Respiracija

plućnu ventilaciju, plućne volumene i kapacitete, izmjenu plinova između alveola i krvi te krvi i tkiva, regulaciju respiracije.

10. Bubrezi i stvaranje mokraće, acidobazna ravnoteža

Građa nefrona, glomerularna filtracija i tubularna reapsorpcija, koncentriranje mokraće, klirens. Djelovanja staničnih i izvanstaničnih puferskih sustava u acidobaznoj ravnoteži, regulacijska funkcija respiracijskog i bubrežnog sustava.

11. Probavni sustav

Kretnje u probavnom sustavu, sekreciju i apsorpciju, osnove kataboličkih i anaboličkih procesa.

12. Metabolizam osnovnih tvari, inzulin i glukagon

Metabolizam proteina, ugljikohidrata i masti. Funkcije inzulina i glukagona u metabolizmu, te mehanizmi njihova izlučivanja.

13. Jetra, energetika i tjelesna temperatura

Funkcijska organizacija jetrenog režnja. Ulogu jetre u detoksikaciji, pohrani tvari, metabolizmu ugljikohidrata, proteina i lipida. Metabolizam bilirubina. Detoksikacijska uloga jetre. Stvaranje, izlučivanje i sastav žuči. Osnove o energetici, regulaciji prehrane i tjelesne temperature.

14. Endokrini sustav I. dio

Organizacija i regulacija endokrinog sustava, principi hormonske sprege, funkcija žlijezdi s unutrašnjim izlučivanjem. Opisati funkciju hormona hipofize i hipotalamusa i hormona štitne žlijezde.

15. Endokrini sustav II. dio

Paratireoidne žlijezde, nadbubrežne žlijezde te spolni organi. Osnove o reprodukciji.

Popis seminara s pojašnjenjem:

Nije primjenjivo.

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Nije primjenjivo.

Obveze studenata:

Redovito pohađanje nastave, praćenje sadržaja, uključujući korištenje Merlina na kojem će biti dostupna predavanja i dodatni materijali poput probnih testova kojima studenti mogu provjeravati i usvajati znanje.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

Ispit se provodi online testom u Merlinu. Test se sastoji od pitanja s ponuđenim odgovorima, imat će do 60 pitanja i održavat će se do 60 minuta.

Student ostvaruje uspjeh na temelju riješenih pitanja na testu, od čega za prolaz mora zadovoljiti 50 % uspješnosti na testu. Konačna ocjena utvrđuje se na temelju apsolutne raspodjele prema sljedećoj uspješnosti na testu:

(90-100 %)	izvrstan (5)
(75-89,99 %)	vrlo dobar (4)
(60-74,99 %)	dobar (3)
(50-59,99 %)	dovoljan (2)
(< 50 %)	nedovoljan (1)

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Ne postoji.

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Nije primjenjivo.

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2024./2025. godinu)

Raspored nastave

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
30.09.	P1 (8.15 – 09.45, Z6)	n/p	n/p	Kristina Grabušić
30.09.	P2 (10.00 – 11.30, Z6)	n/p	n/p	Kristina Grabušić
30.09.	P3 (11.45 - 13.15, Z6)	n/p	n/p	Kristina Grabušić
01.10.	P4 (8.15 – 09.45, Z6)	n/p	n/p	Kristina Grabušić
01.10.	P5 (10.00 – 11.30, Z6)	n/p	n/p	Kristina Grabušić
01.10.	P6 (11.45 - 13.15, Z6)	n/p	n/p	Kristina Grabušić
02.10.	P7 (8.15 – 09.45, Z6)	n/p	n/p	Kristina Grabušić
02.10.	P8 (10.00 – 11.30, Z6)	n/p	n/p	Kristina Grabušić
02.10.	P9 (11.45 - 13.15, Z6)	n/p	n/p	Kristina Grabušić
03.10.	P10 (8.15 – 09.45, Z6)	n/p	n/p	Kristina Grabušić
03.10.	P11 (10.00 – 11.30, Z6)	n/p	n/p	Kristina Grabušić
03.10.	P12 (11.45 - 13.15, Z6)	n/p	n/p	Kristina Grabušić
04.10.	P13 (8.15 – 09.45, Z6)	n/p	n/p	Kristina Grabušić
04.10.	P14 (10.00 – 11.30, Z6)	n/p	n/p	Kristina Grabušić
04.10.	P15 (11.45 - 13.15, Z6)	n/p	n/p	Kristina Grabušić

Popis predavanja, seminara i vježbi:

P	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
1	Uvodno predavanje.	2	Z6
2	Membranski i akcijski potencijali.	2	Z6
3	Osjetila i živčani sustav I. dio.	2	Z6
4	Živčani sustav II. dio.	2	Z6
5	Mišići.	2	Z6
6	Krv, nastanak i funkcije krvnih stanica.	2	Z6
7	Imunološki sustav.	2	Z6
8	Kardiovaskularni sustav.	2	Z6
9	Respiracija.	2	Z6
10	Bubrezi i stvaranje mokraće, acidobazna ravnoteža.	2	Z6
11	Probavni sustav.	2	Z6
12	Metabolizam osnovnih tvari, inzulin i glukagon.	2	Z6
13	Jetra, energetika i tjelesna temperatura.	2	Z6
14	Endokrini sustav I. dio.	2	Z6
15	Endokrini sustav II. dio.	2	Z6
	Ukupan broj sati predavanja	30	

S	SEMINARI (tema seminara)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
	Nije primjenjivo.		
	Nije primjenjivo.		
	Nije primjenjivo.		
	Nije primjenjivo.		
	Nije primjenjivo.		
	Ukupan broj sati seminara		

V	VJEŽBE (tema vježbe)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
	Nije primjenjivo.		
	Nije primjenjivo.		
	Nije primjenjivo.		
	Nije primjenjivo.		
	Nije primjenjivo.		
	Ukupan broj sati vježbi		

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	23.10.2024.
2.	11.11.2024.
3.	11.12.2024.
4.	05.02.2025.